GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 17.

We Srzodę Dnia 28. Lutego 1798.

Z Paryża d. 5. Lutego.

Korsarz Nantski zabrał okręt pod Duńską banderą od 6 do 700 beczek, nazwiskiem Bernholm, który z wschodnich Indyy idąc kawą, cukrem, indygiem i muślinem ładowny był i na 4 mill: liw: iest szacowany; ale potężny wiatr oderwał go od korsarza, który pobiegł go znowu szukać.

Jenerał Augereau po odebraniu wyroku dyrektoryatu, napisał do niego list w tych wyrazach:

"Odebrałem wasz wyrok; dnia 17 odieżdzam na mieysce nowego mego przeznaczenia. Nowy ten dowod waszego zaufania, iest dla mnie naypodchlebnieyszą zemstą, za rozpuszczone po ulicach i rynkach Paryża nayobrzydliwsze przez nieprzyiacioł rzeczypospolitey na mnie potwarze. Muszą oni nie wiedzieć, że moy sposob myślenia i charakter są za ponowieniem przysięgi, którą iuż raz uczyniłem, nie zważania na nic dla utrzymania wolności i konstytucyi.

Proszę, obywatele Dyrektorowie wierzyć temu, że przeciw naszym wspólnym nieprzyiaciołom będę zawsze z wami w zmowie; nie mamy my innych nieprzyiacioł, nad tych, którzy nienawidzą rzeczypospolitey i konstytucyynego rządu.

Podpisano *Augereau.*

Dyrektoryat kazał oznaymić dworom Pruskiemu i Duńskiemu, że wydał rozkazy części iedney woyska stoiącego w Niemczech maszerowania do Hamburga, ieżeli te dwa mocarstwa nie przyłożą się do zawarcia portu tego miasta. (*Courier universel.*)

Wszyscy młodzi ludzie należący do marynarki, muszą teraz na swoie mieysca powracać.

Wysyłanie royalistskich dziennikow i innych podobnych książek, których z okazyi następuiących elekcyy bardzo się wiele namnożyło, iest na nowo iak naysurowiey zakazane.

Dyrektor sądu przysięgłych w Evreux, posłał radzie 500 iednę gwineię dla tego Francuza w nadgrodę, który w nastąpić maiącym wylądowaniu, pierwszy na zie-

-mię Angielską nogą stąpi, a że ich wiele może razem wysiąśdź, więc dla tego, który naypierwszy trzech kolorową zatchnie chorągiew. Rada 500 przyięła ten podarunek z chwalebnym wspomnieniem.

Inskrypcye poszły do 21 liwr: za sto w gorę.

Siła woysk, które się nad brzegami kanału i Oceanu do wylądowania do Anglii gromadzą, składa się z 40 pół brygad piechoty, 34 regimentow iazdy, 2 regimentow artylleryi pieszey, 2 regimentow artylleryi konney, 4 kompaniy minerow, 4 kompaniy robotnikow, 2 korpusow pontynierow i 2 batalionow sapperow, które razem od 18 dywizyynych, 47 brygady jenerałow i 20 jenerał adiutantow kommenderowane będą. Między jenerałami znayduią się: Kilmain, Championnet, Massena, Serrurier, Victor, Lasne Vandamne, Richepanse, Ney, &c. Jenerał Kleber będzie tą częścią Angielskiey armii kommenderował, która się od Kale do Skaldy rozciąga. Przy Vliesingen zgromadzi się korpus Batawskiego woyska.

Utrzymuią tu, że woyna będzie w krótce Ameryce wydana.

Wyprowadzeni do Caienne, zawieźli tam z sobą 80,000 liwr: gotowych pieniędzy. Włożony na ich dobra sekwestr będzie zdięty i familie mogą im posiłkow dodawać.

Dyrektoryat zlecił jenerałowi Kelermanowi urządzenie naszey iazdy.— Jenerał Buonaparte znayduie się tu ieszcze.— W Dunkierce buduią teraz 60 armatnych szalup.

Obywatele Daunou, Monge i Florent, wyiechali przedwczorem z sekretarzem St. Martin w ważnym poselstwie od dyrektoryatu do Rzymu.

Woyska nasze, które iuż blisko Berna postąpiły i jenerał Bons przednią ich strażą kommenderuie, naywiększą zachowuią karność. Berneński jenerał Weiss ucieka przed niemi.

Na Renie miano także wiele wziąść statkow wielkich w rekwizycyą i do Hollandyi odesłać.

Jenerał Dombrowski wchodząc do Fano, w państwie kościelnym, kazał zaraz własność hrabiego Marcolini będącego w Dreznie zabezpieczyć.

Cesarz wstawia się za Papieżem; ale tuteysze pisma mówią, że ciężko, aby dyrektoryat od przedsięwziętych raz względem Rzymu układow, odstąpił.

Wiadomo, iż rząd Berneński kazał Junod z kraiu Wodow aresztować; dyrektoryat żądał iego uwolnienia. Na żądanie takowe, mówi Poultier, chciano żeby Junod sekretnie uszedł z więzienia; ale Junod nie chciał i odpowiedział dozorcy: powiedz twym panom, że ia z więzienia nie wyniydę tylko za publiczną i podług ustaw rezolucya.

Anglia, mówią tuteysze pisma, ma teraz u niektórych dworow wszelkich sposobow używać do nakłonienia ich do pośrzednictwa dla przywrocenia z Francyą pokoiu; ale ciężko, dodaią, żeby się takowego pośrzednictwa podięły i dyrektoryat żeby go przyiął.

Santhonax bronił się wczoray w radzie 500 przeciw uczynionym mu zarzutom.

Z Hagi d. 10. Lutego.

D. 5 t m. zniosł dyrektoryat zupełnie pod iego władzę oddane, pod imieniem ad-

ministracyynych korpusow, zgromadzenia prowincyonalne i inaczey ie urządził. Reformę tę zaczął od Hollandyi. Nietylko 55 członkow, które prowincyonalne zgromadzenie składały, ale 28, które wykonawczy iego wydział stanowiły są oddalone, na ich mieysce postanowił derektoryat iedno korpus z 20 osòb, którego obywatel Havens z Harlem, dla zgodnego z teraźnieyszym systematem myślenia prezydentem iest. Nowe to korpus iest iuż instalowane i rozpoczęło swoie, podług napisaney mu w 25 artykułach instrukcyi. Zeleży one zupełnie od dyrektoryatu; ma moc utrzymywania porządku i bezpieczeństwa, wybierania pieniędzy i podatkow, które do ustanowienia konstytucyi, tak iak teraz są, zostaną, wypłacania pensyy, &c. Wszystkie członki muszą nienawiść Stadhuderatu, federalismu i anarchii zaprzysiądź, i każdy z nich będzie brał iak dawni reprezentanci po 7 zł. hol. na dzień.

Dyrektoryat wysłał iuż kommissarzy do innych prowincyy dla urządzenia wszędzie na ten sposòb, prowincyonalnych zgromadzeń.

Resztę 10 exreprezentantow odprowadzono iuż także do pałacu Busch. Pierwsi zaymuią prawe skrzydło pałacu, drudzy lewe. Więźniowie iednego skrzydła mogą się razem schodzić i iadać, ale więzniowie obydwoch skrzydeł nie mogą się razem zeyść.

Trzy członki bywszego zagranicznego wydziału Bikker, Hahn i Quegsen znayduią się w kraiu, ale mieysce właściwe ich przebywania nie wiadome. Domyślaią się, że obydwa więznie stanu Vander Spiegel, i hrabia Bentink de Woerden, będą do Hagi przeprowadzeni. Zgromadzenie dekretowało, że który reprezentant złoży swoy urząd, będzie uważany iako niemaiący zaufania zgromadzenia i Batawskiego ludu.

Z Medyolanu d. 1. Lutego

Zaczynaią się tu przekonywać, że nowe porozniênia, które zaszły między dworem Rzymskim i Francyą po przyiacielsku ukończone zostaną. Pokazuie się że wiele dworow interessowało się mocno do rządu Francuzkiego aby przeszkodzić zupełnemu opanowaniu państw kościelnych; co zaś wierzyć każe że rząd Francuzki uznał potrzebą przynaymniey spoźnić opanowanie całych państw kościelnych, to iest, że woyska które tam wkroczyły bardzo się powoli pomykaią, chociaż nic wstrzymać by ich nie zdołało. Kommenderuiący Jenerał Berthier od d. 24 stycznia znayduie się w Ankonie i aż do tego czasu nie mamy żadnych wiadomości o dalszym woysk. poruszeniu.

Dowiaduiemy się z Genui, że nie dawno minister rzeczypospolitey Francuzkiey Faypoult żądał od tey rzeczypospolitey summy 120,000 li. na koszta wysłania woysk Francuzkich do Korsyki; rząd tymczasowy zlecił wydziałowi zagranicznych związkow, odpowiedzieć że w zupełnym iest niedobieństwie przychylenia się do żądania obyw. Faypoult przez wzgląd całkowitego wyproźnienia narodowey kassy.

Od wyższego Renu d. 6. Lutego.

Jak słychać ma iuż plan bydź zrobiony do połączenia Szwaycarskiey federacyi w iedno ciało i przy iedney konstytucyi, na wzor Batawow, Cysalpinow i Genueńczykow, na kilka departementow podzieloney, pod imieniem Transjuranskiey rzeczypospolitey. — Jenerał Lefevre rządca teraźniey-

)z(

szy Moguncyi, odiechał do Paryża, a jenerał Laval na iego mieysce nastąpił.

Z Strasburga d. 5. Lutego.

Wczoray wyiechał ztąd jenerał Augereau do Perpignan. Z tuteyszych okolic, Landau &c. codziennie wiele woyska na granice Szwaycaryi ciągnie. Kommenderuiący jenerał Szwaycarską armią, Schaueuburg, przeniosł tym czasowo swoią głowną kwaterę do Dellmont, w departamencie Mont-Terrible, gdzie się 30,000 woyska zgromadza, które na pomoc jenerałowi Menard poydą. Jenerał Schauenburg wydał iuż do swey armii odezwę, w którey mowi: że woyska nie idą dla czynienia zdobyczy, ale iedynie dla wsparcia usiłowań przyiacioł wolności, przeciw dogorywaiącey arystokracyi, która w konfederacyyney rzeczypospolitey wszystkie przywileie sobie przywłaszczyła, i potomkow Wilhelma Tell do imienia poddanych poniżyła. — Używanie zielonych kokard, co raz bardziey się w Szwaycaryi zagęszcza. W Fryburgu postanowiono wydziały bezpieczeństwa, które z śrzodkowym wydziałem w Lauzanie korresponduią.

Wygnany dawniey z Berna, obywatel Heinzi, wydał do swoich współziomkow wezwę, zachęcaiąc ich do zrucenia swoiego iarzma i zaprowadzenia praw człowieka, &c.

Z Bazylei d. 5. Lutego.

Woyna z kantonem Berneńskim, zdaie się bydź nieodmienna. Korpus Berneńskiego woyska wpadło do miasta Arau, które się za wolne ogłosiło, i wszystkich patryotow, nie zważaiąc na Francuzkie załogi powiązało i w kaydany okuło. Francuzi dążą spiesznym marszem z kraiu Wodow przez nasze granice do zemszczenia się nad Bernem.

Z Francuzkiey strony nalegaią, żeby powszechne zgromadzenie całey Szwaycaryi zwołane było, dla ułożenia nowey konstytucyi republikanckiey. Szwaycarya będzie miała, iak się spodziewamy, swoy dyrektoryat, dwie prawodawcze rady &c. Patryoci kraiu Wodow maszeruią z przednią Francuzką strażą przeciw Bernu.

Od wyższego Renu d. 10. Lutego.

Francuzki poseł, obywatel Bacher, rozwinie w krotce swoy dyplomatyczny charakter w Ratysbonie. Na radzie Rzeszy d. 5 donosił dyrektoryat, że mu się prezentował i o swoim poselstwie od rzeczypospolitey do seymu Rzeszy oznaymił. Zgromadzenie ugodziło się iednomyślnie, że prawdziwe rozwinięcie iego charakteru dopiero po zawartym pokoiu nastąpi; tym czasem kommunikacya z Francuzkim posłem od tego momentu nastąpi i legitymacya iego będzie przyięta.

Hrabia nawet Metternich, stosownie do 9 artykułu traktatu pokoiu w Campo-formido, względem którego teraz wiele trudności zachodzi, nie otrzymał ieszcze uwolnienia swoich dobr na lewym brzegu Renu od sekwestru.

D. 15 ma bydź w Moguncyi z 5 członkow rewolucyyny trybunał zaprowadzony, w którym 2 Francuzow zasiadać będzie.

Z Bononii d. 27. Lutego.

Pozawczoray przeieżdżał tędy kuryer z Paryża, który szybko biegł do Neapolu. Przeieżdzaiąc przez Florencyą zostawił listy od Xcia Korsini ministra Toskańskiego przy rzeczypospolitey Francuzkiey.

— Jenerał Berthier przybył tu na dniu 23 i kilka tylko zabawiwszy godzin, udał się do Ankony; za nim przeszła znaczna liczba woysk, Francuzkich piechoty i iazdy, tudziesz park artyleryi. Cysalpinowie, którzy zaięli Marchią Ankońską i Umbryą, oczekuią na złączenie się z temi woyskami dla posnaięcia się daley i działania wspolnie.

Zawsze wielkie tu panuie zaburzenie, niedawno zaszły nocne przypadki, które obawiać się każą, aby spokoyność publiczna zamieszaną nie była. Pozawczoray znaleziono na rynku sztyletem przebitego człowieka; słyszano także w wielu mieyscach buntownicze krzyki. Kommissarz władzy wykonawczey pisał list do rożnych administracyi, aby wyszukać kanały, co zapowody tych poruszeń bydź mogą. Dowiaduiemy się także, że w Medicina, Minerbo, Bazzano i w całey tey części kraiu wielkie panuie zamięszanie, lud i urzędy nie zgadzaią się z sobą; większa część mieszkańcow zdaie się żałować dawnieyszego rządu. Na dniu 23 ogłoszono odezwę ministra policyi, którey iest zamiarem oddalenie wszystkich bez zaświadczenia cudzoziemcow; każdy przytym mieszkaniec kartą bespieczeństwa opatrzony bydź powinien. — Donoszą z Rzymu pod dniem 21, że kardynał Doria poiechał do Neapolu. P. Pignatelli bywszy minister Króla Jmć Sycyliyskiego przy stolicy S., mianowany został marszałkiem dworu żony następcy tronu. — Woyska Francuzkie i Cysalpińskie coraz daley w państwa kościelne pomykaią się; przeszły iuż część Umbryi i zbliżaią się do Spoletto stolicy tey prowincyi. Już dwie trzecie części państw Papiezkich zaięły te woyska Francuzkie i Cysalpińskie.

Z Szwaycaryi d. 7. Lutego.

Xżę opat Sgo. Galla i iego kapituła, zrzekła się zupełnie swego panowania; to zrzeczenie się na dniu 31 stycznia wszystkim poddanym przez ogłoszenie uroczystego aktu dowiadomości podane zostało. — Stosownie zatym do tego Xżę zdał wszelką władzę na radę prowincyonalną, która przed 6 miesiącami ustanowioną została i ta rożnych iuż publicznych urzędnikow skassowała. Mieszkańcy xięstwa S. Galla maią się teraz zatrudnić planem rządu demokratycznego na kształt kantonu Appenzell. Miasto Tockenburg, które przed kilką dniami ogłosiło się za wolne i niepodległe poydzie zapewne zatym przykładem. Kantony Soloturn, Fryburg i Lucern są teraz zupełnie zdemokratyzowane. Chociaż tam zachodziły niektóre poruszenia rewolucyyne i więcey lub mniey mocne żądania, powiedzieć iednakowoż można, że regencye tych kantonow dobrowolnie przedsięwzięły odmienić formę rządu. W kantonie Lucern lubo szczegulniey lud okazał powszechne prawie przywiązanie do dawnieyszey konstytucyi, iednakowoż rada na dniu 31 stycznia postanowiła zniesienie tey konstytucyi; członki dzisieyszego rządu poty tylko sprawować będą tym czasową władzę, poki deputowani rożnych mieysc nie wybiorą ich następcow. Po takowym rzeczy stanie rząd Berneński obiecować sobie nie może dzielnego od swoich aliantow wsparcia. Aż do tego czasu sam tylko kanton Zurich czyni przygotowania do dania mu pomocy. Podług listow pod dniem 4 z Zurich ogłoszono tam nową na dniu 3 odezwę, w którey przekładaią niebezpieczeństwo w iakich znayduie się oyczyzna i nieodbitą potrzebę dania pomocy kantonom Berneńskiemu,

Soloturn i Fryburg, które w iednymże czasie są zagrożone. Pomiędzy innym rzeczono w tey odezwie: "że Francuzi w liczbie 10 tysięcy ludzi zbliżaią się do Berna i iuż obięli Lauzannę, Wewai, Peterlingen, i Wisliburg. Jenerał Menard znayduie się w tym ostatnim mieyscu o mil 5 odległym od Berna. Francuzi z znaczną także maią siłę w okolicach Biel, wrowney iak Wisliburg odległości od Berna.„ Jednakowoż pomimo takowych rozrządzeń regencya w Zurich niemieszkanie postępuie daley w rozpoczętych odmianach. Na dniu trzecim zgromadzenie senatu i mieszczan postanowiło, że deputowani rożnych mieysc zgromadzą się wraz z regencyą dla ułożenia planu nowey konstytucyi. Też same listy donoszą, że jenerała Hotze wezwano do Arau dla obięcia nayważnieyszey kommendy nad woyskami Helweckiemi.

Z Rzymu d. 27. Stycznia.

Oyciec Swięty powrocił iuż zupełnie do zdrowia. Jego świątobliwość oczekuie dalszych wypadkow z ową spokoynością umysłu i duszy, która oznacza Filozofa Chrześciańskiego, i przedsięwziął nie opuszczać stolicy iakikolwiek bądź nastąpi wypadkow skutek. Jednakowoż wielu kardynałow i innych znacznieyszych osób duchownych i świeckich uznały za rzecz potrzebną oddalić się, i codziennie ieszcze wyieżdzaią. Woyska Cysalpińskie posuwaią się ciągle ku Rzymowi; woyska Papiezkie umykaią się wszędzie przed niemi: spodziewamy się iednak że dwor nasz grożące mu niebezpieństwo odwrocić potrafi. Ostatniey soboty przybył tu z Neapolu Xiążę Belmonte Pignatelli nowy ambassador Króla Jmć Sicyliyskiego przy naszym dworze; nazaiutrz miał u Oyca Swiętego audyencyą. Przybycie to niszczy biegaiące pogłoski, że Król Jmć Sycyliyski nie przyszle więcey ambassadora do Rzymu; dowodzi także że ten monarcha nie przestaie interessować się za nami. Pogłoska iakoby znaczne korpus woyska na granicach Neapolitańskich od strony naszey zgromadzało się, iest także fałszywa; kordon tylko wzdłuż granic rozciągniety został. W dniach tych po kilkodniowey chorobie przeniosł się do wieczności Xiądz Giofani rezydent Króla Jmć Pruskiego przy stolicy Swiętey.

Z Rastadt d. 10. Lutego.

Wczoray oddana została przez pełnomocnego ministra J. C. Mości pełnomocnikom Francuzkim odpowiedź deputacyi Rzeszy na notę ich pod dniem 9 pluwios podaną. Odpowiedzi tey treść iest następuiąca: "Że nie wchodząc w rozbior pierwszych przyczyn woyny, i przed oświadczeniem się względem zasad na ktorych bydź ma zawarty pokoy, deputacya chciałaby poznać plan Francyi w całey iego rozciągłości względem offiar których od Rzeszy wymaga, rownie iak iey zamiary ściągaiące się do possessyi iennych. Deputacya dowodzi, że tym sposobem skrocono by negocyacye. Powtarza żądanie względem utwierdzenia zawieszenia broni i cofnięcia wszystkich woysk znayduiących się ieszcze na prawym brzegu Renu. Deputacya Cesarska odpowiedziała na zapytanie czyli potrzeba? lub nie, przyiąć granicę Renu za zasadę negocyacyi, że nie ma żadnych względem tego instrukcyy. Deputacya Rzeszy oddała ministrowi Cesarskiemu notę ściągaiącą się, do uczynionego przez jenerała Hatry elektorowi Pala

tynu żądania o wynadgrodżenie za uczyniony opor przy szturmie szancu przy Manheimie, minister Cesarski przełożył ministrom Francuzkim na konferencyi takowe zażalenie, ktòrzy odpowiedzieli że to iest czynność woyskowa i do nich nie należy, ale minister Cesarski żądał aby uwagi iego Fraocuzkiemu rządowi przesłane zostały. Niektorzy prywatni deputowami odiechali ztąd, a między niemi deputowani akademii Fryburskiey, domu Oettingen i iedna część deputowanych Ligi Helwetow; inni ieszcze czynią przygotowania do opuszczenia Rastadt. Od czasu iak negocyacye rozpoczęły się pięć not zamienionych zostało 3 od deputacyi Rzeszy, a dwie od legacyi Francuzkiey, wszystko się na pismie odbywa. — Pewny dziennik wychodzący w sąmsiedztwie kraiu Badeńskiego, mowiąc do iakiego iuż punktu negocyacye doszły, dodaie, że z iedney strony deputacya pozwolić nie może na ustąpienie lewego brzegu Renu, maiąc związane ręce pierwszemi instrukcyami, które przez nowe pełnomocnictwa uchylone nie zostały i że z drugiey strony interessa wielu dworow składaiących deputacyą są wyraźnie przeciwne artykułowi sekularyzacyi. Mowi dal y że ministrowie Francuzcy oświadczyli ustnie, że iezeli kraie świeckie maiące possessye na lewym brzegu Renu, nie połączą się i nie porozumieią dla podania rządowi Francuzkiemu planu wynadgrodzenia obawiać się trzeba będzie aby negocyacye pokoiu z Rzeszą zerwane nie zostały. Ten że dziennik mowi że jenerał Staader nie przychilił się do uczynionego mu żądania, aby przesłał woyska do cyrkułu Szwabskiego, z przyczyny że krok ten byłby przeciwny zawartym umowom i iego rozkazom. Listy z Medyolanu w pierwszych dniach lutego pisane donoszą, że za bliżeniem się armii pod kommendą jenerała Berthier Papież pomimo usilnych pożb ludu proszącego go aby został w Rzymie, oddalił się do Benewentu.

Z Londynu d. 9. Lutego.

W Chatham i Shernefs sami maytkowie 27 woiennych okrętow offiarowali 10 dniowy żołd na potrzeby kraiu. Ministeryalne pisma dodaią, iż ani ieden nie znaydzie się okręt, ani regiment, żeby za tym przykładem nie poszedł. Gdy duch takiego patryotysmu prawie cały narod ożywia, posły wczoray papiery do 50 za sto, i P. Pitt odłożył nową pożyczkę do przyszłego miesiąca, chcąc po dobrowolnych składkach pomiarkować, wiele mu ieszcze potrzeba będzie pieniędzy.

P. Wickham bywszy poseł w Szwaycaryi, iest na mieyscu P. Grenville w kancellaryi Portlanda wice sekretarzem mianowany.

Oppozycyyne pisma mowią, że jenerał Abercromby kommenderuiący w Irlandyi przeciwi się użytym tam niektórym śrzodkom, i żąda ich uchyienia, albo uwolnienia go od służby.

Słychać, że lord Auckland będzie jeneralnym pocztmaystrem, a hrabia West-moreland taynym kanclerzem.

Więzienia w Tower są na nowo podzielone i do umieszczenia wielu więźniow urządzone.

Woyskowy etat w Irlandyi kosztuie na rok przeszło 2 mill: f. szterl.

Na ostatniey sessyi Irlandzkiego parlamentu wnosił sekretarz Pelham uchwalenie następuiących summ: Dla 12,000 regularnego woyska tego królestwa, dla po-

mnożenia iego liczby w teraźnieyszey woynie o 17,620 głow, razem dla 32,854 ludzi, dla 3254 ludzi zagranicznych woysk i dla 26,634 ludzi millicyi.

Przybyły z Kale do Dower Szwedzki okręt przywiozł wiadomość, że Angielski pakebot z listem bezpieczeństwa, na którym hrabia Tauenzien poseł Pruski, z Dower do Kale płynął, od Francuzkiego korsarza zabrany został i lud iego do więzienia wtrącony.

W dzień otwartych u króla pokoiow, Xżę Norfolk w mundurze marszałkowskim żądał audyencyi u króla, która mu choć na krótki tylko czas wszelako dana była. Urząd marszałka kraiu, iako dziedziczny w iego familii utrzymał. Tłomaczył się na ostatnim zgromadzeniu klubow Whigow, że w czasie obchodu urodzin P. Foxa, nie rozumiał swemi wyrazy oznaczyć rewolucyi, ale iedynie reformę parlamentu. "A ieżeli to iest grzechem, dodał, nie mogę sobie podchlebiać, żebym mogł Królowi Jmć nadal służyć, ponieważ to iest politycznym moim wyznaniem, i nigdy od tego nie odstąpię, że reforma w reprezentacyi ludu w parlamencie iest iedynym sposobem, dla zabezpieczenia i utrzymania w czystości wszystkich części naszey kostytucyi. „ P. Fox miał długą mowę, w którey ubolewał, że iego przyiaciel dla niego wszystkich urzędow pozbawiony został. Dodał, że i on na królewską nie łaskę zasłużył, że ieżeli to iest błędem żądać reformy parlamentu. " Spełnienie zdrowia: Samowładności ludu, mówił, nie iest nowością w uszach Anglika. Samowładność ludu, iest zasadą naszey konstytucyi i rządu. Wilhelm III. winien iey był tron. Chcąż ieszcze dawny zwyczay w naszych czasach skrzesić, że król ma od Boga prawo do tronu? Nie winien że on korony daleko mocnieyszemu i poważnieyszemu prawu, bo aktowi parlamentu? „ P. Erskine i Grey w podobnych wyrazach mowili.

Podług prywatnych listow, miano na wszystkie okręty w Francuzkich portach areszt położyć i Amerykańskie poty z nich nie wyydą, poki Francuzi do Anglii nie wylądują. (Wiadomości z Paryża nic o tym nie wspominaią.) Pod karą śmierci nikomu nie wolno z Francyi pieniędzy do Anglii wysyłać.

W Charlestown w połnocney Ameryce, odkryto spisek kilku murzynow spalenia tego miasta. Dwoch z nich, między ktoremi ieden nazywa się Figaro obieszono.

Wczoray otwarł parlament swoie nazad sefsye.

Z Kolonii d. 2. Lutego.

Zatrudniaią się tu teraz z usilnością uporządkowaniem podbitych kraiow, i wszystko iuż prawie w kraiach między Renem i Mozellą leżących ukończono. Obywatel Dorsch dawnieyszy profefsor i klubista Moguncki, poźniey członek środkowey administracyi podbitych kraiow w Akwisgranie, teraz zaś kommifsarz wykonawczey władzy przy środkowey administracyi w Roer w tym tygodniu przyieżdzał tędy. Dnia 25 Pluvios będą tu instalowane trybunały. Cywilny, kryminalny i poprawy, potym municypalność postanowioną będzie. Po ukończoney tey pierwszey czynności obywatel Dorsch ustanowi administracyą departamentalną.

DODATEK

DO N[ru]. 17.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 28. LUTEGO 1798.

Z Petersburga d. 12. Lutego.

Król Jmć Polski Stanisław August po kilkodniowym uskarżaniu się na bol głowy, gdy na dniu 11 lutego zażywszy lekarstwo sobie przepisane, o godzinie 8 z rana rzekł do domowych, iż się czuł lepiey, za zbliżeniem się do okna dla obserwowania gradusu mrozu na termometrze, znagła zaczął się skarżyć na mocne dzwonienie w głowie, uderzyła razem mocna słabość z krztuszeniem i nudnościami. Ostrzeżeni JP. Bekler doktor i JX. Jurewicz kapelan przybyli natychmiast i znacznie osłabionego zastali. Przeprowadzony do łóżka ratowany był dwukrotnym krwi puszczeniem i wizykatoryami, lecz bez skuteczznie. Przed kilku dniami ieszcze przy zdrowiu Król Jmć odprawiwszy spowiedź sam żądał od X. kapelana absolucyi i mowienia z nim aktów skruchy, parę słow pierwszych w chorobie za xiędzem powtòrzył wyraźnie, daley nie mogł ich wymawiać. O godzinie 11 chory zaczął bydź bez żadney przytomności. JX. kapelan kontynuował swe modlitwy dał choremu ieneralną absolucyą i dopełnił ostatnie oleiem świętym namaszczenie. Tym czasem choroba trwała zawsze w iednym stopniu niebespieczeństwa. Około północy zwolnione trzęsienie w piersiach podchlebiało przytomnym podobieństwem polepszenia; lecz ogulna słabość chorego pomnażaiąc się coraz bardziey aż do 7 z rana, odięła zupełnie nadzieie, iakoż nie bawnie bo o godzinie osmy dnia 12go lutego oddał swą duszę wieczności.

Z Bazylei d. 7. Lutego.

Pozawczoray wielka i mała rada złożyły władzę swoią w ręce ludu. Wczoray 60 nowych reprezentantow, którzy tymczasowo sprawuią rząd poraz pierwszy zgromadzili się i obrali prezydenta; wybor ten padł na obywatela Huber aptekarza; dzisiay reprezentanci ci wykonali przysięgę. Obywatel Mengaud odebrał iuż plan nowey konstytucyi dla przyszłey rzeczypospolitey Helweckiey.— Potwierdza się wiadomość, że woyska Berneńskie weszły do Arau; udały się potym na przeciw zamkowi Arburg, który insurgenci opanowali

byli. Jednakowoż Francuzi wciąż pomykaią się ku Bernowi tak od strony Genewy, iak od strony Erguel; upewniaią, że na dniu piątym weszli do Zoffingue miasta o iednę mile odległego od Arburga. — Przybyli tu w tym momencie deputowani z Berna udali się do obywatela Mengaut i proponowali mu wniście w negocyacyą z deputacyą od rządu ich wyznaczoną dla ułożenia się i pogodzenia względem zaszłych poróżnień. Minister Francuzki miał zezwolić na tę propozycyą. Tym sposobem wszystko spodziewać się każe, że szczęśliwe pogodzenie się oddali niebezpieczeństwa, które zagrażały Szwaycaryi. Nadzieia ta tym więcey zdaie się mieć pewności, że regencya Berneńska poszła świeżo za przykładem innych kantonow zezwalaiąc na odmianę formy rządu. Rozchodzi się pogłoska, za którey iednak pewność ręczyć nie możemy, że Francuzi weszli do Berna.

Z Moguncy d. 6. Lutego.

Uważaią, że od nieiakiego czasu od jenerała Hatry do dyrektoryatu i na wzaiem wielu biega kuryerow. Mowią, że głowna kwatera jenerała Hatry na nowo do Wetzlar przeniesioną będzie, i że zamiast opuszczenia iak mówiono prawego brzegu Renu, Francuzi w tym momencie przesyłaią tam znaczną liczbę woyska. Stosownie do wyroku kommissarza Rudler miasto Moguncya na kontygens włożoney na kraie podbite kontrybucyi 8 mill: 192,000 liw: zapłaci. Municypalność postanowiła wybrać tę summę przez sposob przymuszoney pożyczki, która potym z procentem 5 od sta powrocona będzie.

Z Wenecyi d. 14. Lutego.

Pod d. 6 t. m. wydano przepis dla bywszey stałey ziemi Weneckiey, podług którego wszystkie śrzodkowe zgromadzenia, municypalności, wydziały, kommissye &c. są zniesione, a na to mieysce wszystkie iurysdykcye pierwszey instancyi, tak iak były w styczniu 1796 przywrocone. Teraźnieysze urzędy muszą zdać sprawę z swego urzędowania. Panowie wracaią do swoich dawnych praw, i kontrakty między niemi a ich poddanemi zawarte, będą iak dawniey zachowane. Granice prowincyy będą iak dawniey utrzymane. Jurysdykcya kościelna, karność duchowieństwa świeckiego i klasztornego, będą na dawny sposób przywrocone. Dawne iurysdykcye i sądy będą także nazad przywrocone, i w prowincyonalnych miastach appelacyyne trybunały a w Wenecyi rewizoryum postanowiono. Tymczasowy ten przepis bardzo się wszystkim podoba.

Wiadomości z Włoch donoszą, że obywatel Semonville d. 6 lutego do Medyolanu przybył, i nie bawnie z tamtąd puści się do Konstantynopola, gdzie na mieyscu Aubert-Dubayet ambassadorem jest mianowany.

Kommenderuiący we Włoszech Francuzki jenerał Berthier wydał już w bardzo ostrych wyrazach przeciw rządowi Rzymskiemu manifest. " Francuzka armia, mowi w nim na końcu, idzie przeciw Rzymowi, ale zapewniam że nie ma innego celu, iak ukaranie zaboycow walecznego Duphot, którzy już przed kilką laty w krwi Basseville ręce zmaczali, i tych, którzy się poważyli charakter i osobę w ambassadorze rzeczypospolitey Francuzkiey znieważyć. Z resztą lud Rzymski, który do tego gwałtu nie nalezał, znaydzie w

Francuzkiey armii przyiaciol i opieknnow. — Listy ostatnie z Rzymu wzmiankuią, że d. 3 lutego były tam znowu rozruchy i że rząd zaraz potym wysłał kardynała wikaryusza, z drugim kardynałem i Xcia Giustiniani do Foligno lub Nepi dla otwarcia negocyacyi z jenerałem Berthier. Poźniey dowiedzieliśmy się, że Francuzkiey armii przednia straż, składaiąca się z 10,000 ludzi d. 6 nie daleko iuż od Rzymu była. U dworu Rzymskiego akredytowany Neapolitański minister znaydował się już z kilku kardynałami w obozie Francuzkim. Toskański minister już był wyiechał, a Hiszpański mimo usilney prożby nie chce się do niczego mięszac.

DONIESIENIA.

Dnia 22 marca roku 1798 dobra w Jasielskim cyrkule do funduszu Religii należące Kopytowa, Stanowisko i część Lubna we Lwowie w kancellaryi C. K. dobr kameralnych administracyi we wschodniey Galicyi z rana o godzinie 9 więcey podaiącemu przedane będą.

Fiskalna czyli naypierwey wywołać się maiąca cena wynosi 20394 zł. ryń. 1 kr. zatym każdy chęć kupienia maiący, rytgeldem czyli Vadio na 2039 Zł. ryń. 24 kr. za ktore się prowizyi domagać nie może, opatrzonym bydź powinien.

Rubryki intrat są następuiące:

	zł. R.	kr.
4368 dwociągłych pół dni pańszczyzny po 3 kr.	213	24 kr.
4562 dni pieszych pańszczyzny po 3 kr.	228	6
92 Sztuki przędzy po $7\frac{1}{2}$ kr.	11	30 kr.
Czynsze gruntowe w gotowiznie	23	$32\frac{4}{8}$ kr.
Czynsz szczecowy	12	$49\frac{4}{8}$ kr.
Reluycya pańszczyzny	11	15 kr.
Od 245 korcow $9\frac{6}{8}$ garcow pańskich pol	253	$45\frac{1}{2}$ kr.
— 37 detto 18 detto detto łąk	29	$31\frac{2}{8}$ kr.
— 13 detto $25\frac{4}{8}$ detto detto ogrodow	14	$58\frac{3}{8}$ kr.
— 3 detto 21 detto detto pastwiska	1	$5\frac{6}{8}$ kr.
Dochod z propinacyi	221	40 kr.
detto z młyna	5	—
Summa Intrat	1031	$37\frac{4}{8}$ kr.

Rubryki wydatkow.

	zł. R.	kr.
Podatek dominikalny	36	—
Dziesięcina	19	$46\frac{4}{8}$ kr.
Koszty na rząd czyli Regię po 10 od sta	103	$9\frac{6}{8}$ kr.
summa wydatkow	158	$56\frac{2}{8}$ kr.
Odtrąciwszy te wydatki od wyżey wyrażonych dochodow zostaie czystey Intraty	872	$41\frac{2}{8}$ kr.
Ktore po 5 od sta rachuiąc czynią kapitał na	17453	45 kr.
Do tego cena lasow po	2407	—
I taxa potrzebnych budynkow po	533	16 kr.
Summa tedy całego kapitału wypada	20394	1 kr.

Opisanie tych dobr razem z otaxowaniem i wyraźnym dochodow wyrachowaniem każdy chęć kupienia maiący w kancellaryi C. K. dobr kameralnych administracyi we wschodniey Galicyi każdego dnia przeyrzeć może, ktore też akta w dzień auk-

cyi przy przeczytaniu przedaży kondycyi zgromadzonym chęć kupienia maiącym do przeyrzenia podane będą.

Od C K dobr kameralnych administracyi we wschodniey Galicyi.

W Lwowie dnia 15go Grudnia 1797.

Leopold Haysler, administracyi przełożony.

Z rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich zachodniey galicyi.

Jmieniem C. K. sądow szlacheckich Krakowskich zachodniey gallicyi oznaymuie się Jm. Panu Fabianowi Szaniawskiemu edyktem ninieyszym, że Jan Synoracki człowiek ubogi tu w Krakowie zostaiący, czyli raczey przydany mu z urzędu kurator, patron Zarzycki u tychże sądow Krak: o exekucya dobr drzewica dla zapłacenia summy 936. czer: 6 zło. pol. przeciw niemu notę podał, i o pomoc sądową ile sprawiedliwosc wymaga dopraszał się. Gdy zaś sądy tuteysze, niemaiąc wiadomocci gdzie obżałowany zostaie, albo czy wcale wC. K. państwach dziedzicznych znayduie się, temuż Fabianowi Szaniawskiemu tuteyszego patrona Bronickiego, z iego niebespieczeństwem i iego kosztem, kuratorem postanowiły, z ktorym procefs, podług przepisanego dla C. K. państw dziedzicznych sądownictwa rozpoczęty i ukończony będzie; przeto on ninieyszym edyktem, tym końcem upomina się, ażeby dnia 28. kwietnia 1798. r. o godzinie 10. z rana do procefsu ustnego sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody te kuratorowi wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, i tegosądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych krokow prawnych używał, ktore do obrony swey sprawy nayskutecznieyszemy bydź sądzi, ile że w przeciwnym przypadku, wypadki niedogodne z zaniedbania i zwłoki wyniknąc mogące, sobie samemu przypisac będzie winien. Tak bowiem prawa dla C. K. Kraiow dziedzicznych przepisane opiewaią.

Z rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich zachodniey galicyi dnia 27. stycznia 1798. roku.

W niebytności Jaśnie Wielm: Prezesa.

Piekarski

Jos: Nob: a Cronenfels.

Gelinek.

Podaie się publiczności do wiadomości iż z mocy rezolucyi sadu woytowsko Ławniczego miasta Jego C. K. mści Kazimierza na dniu 12. miesiąca lutego 1798. r. zaszłey, będzie się odprawiała licytacya rzeczy ruchomych rożnych na pierwszey licytacyi pozostałych się Jozefa Strauża kupca mieszczanina Kazimierskiego własnych, oprocz Elizabety Stranzowey przyznanych, to iest dnia 13. miesiaca blisko przyszłego marca w Kazimierzu w ratuszu o godzinie dziewiątey z rana życzący sobie takowych nabycia, maią się znaydować w mieyscu i czasie wyznaczonym, na ktorą publiczność ninieyszym uwiadomieniem zaprasza się

Jmieniem C. K. sądow Szlacheckich Krakowskich galicyi zachodniey oznaymuie się ninieyszym edyktem Jmć. P. Franciszkowi Xaweremu Działyńskiemu, że Jmć. P. Maryanna z Jankowskich Tomkowiczowa w Krakowie mieszkaiaca u tychże sądow Krakowskich o wyznaczenie detaxacyi dobr Gniewoszowa dla zapłacenia summy 3000. czer: zł: i zakładu czyli vadyum 3000. czer: przeciw niemu notę podała, i o pomoc sądową ile sprawiedliwosc wymaga dopraszała się.

Ponieważ zaś sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie obżałowany zostaie, albo czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znayduie się, temuż J. P. Działyńskiemu tuteyszego patrona Telesfora Billewicza, z iego kosztem, kuratorem ustanowiły, z ktorem process podług ordynacyi sądowey dla państw C. K. przepisaney, przedsięwzięty i ukończony będzie. przeto on ninieyszym edyktem tym końcem upomina się, ażeby dnia 12. maia 1798 o godzinie 10. z rana do sprawy ustney sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te kuratorowi wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nąkoniec innego sobie patrona obrał, tego sądowi tuteyszemu wymienił, i podług przepisu tych srzodkow prawa używał, ktore do poparcia swey sprawy za nayskutecznieysze, osądzi ile że wprzeciwnym przypadku, wypadki niedogodne z zaniedbania i zwłoki wyniknąć mogące, sobie samemu przypisać winien będzie. Tak albowiem stanowią prawa dla C. K. państw dziedziczynych (dane.

Z Rady C. K. sądow ślacheckich Krakowskich zachodniey gallicyi dnia 10. lutego 1798.

W niebytności JW. Prezesa:

Pi karski mp.

Darowski.

W. Roskoschny.

Podaie się do wiadomości, że kamienica w mieście Krakowie na ulicy floryańskiey pod Nr. 539. iest do sprzedania. Zyczący sobie iey nabydź ma się udać do właściciela tey kamienicy JP, Iana Bukowskiego tamże mieszkaiącego.